

Funkce doménového jména

Fungování Internetu si lze jen velmi obtížně představit bez užívání doménových jmen, jejichž primárním cílem je **přiblížit obsah Internetu uživateli** tak, aby pod příslušným doménovým jménem našel odpovídající obsah. Zjistíte je mnohem **intuitivnější** přistupovat k webové prezentaci Právnické fakulty Masarykovy univerzity přes webovou adresu <http://law.muni.cz/> než přes IP adresu <http://147.251.160.1>. Zejména v důsledku skutečnosti, že pod doménovým jménem může být uložena toliko jediná webová prezentace, staly se některé domény velmi **ceněným artiklem**. Potřeba **právní regulace přidělování a užívání domén** byla zřejmá od samého počátku jejich užívání. V současné době se součást práva ICT zabývající se doménovými jmény řadí k těm nejrozsáhlejším a nejvýznamnějším.

Doménové jméno lze nejlépe charakterizovat jako **řetězec znaků, sestavený určitým způsobem, který zastupuje konkrétní místo v počítačové síti**, jenž je jinak dosažitelné pod příslušnou IP adresou. Mluvíme-li o doménových jménech, máme zpravidla na mysli domény odkazující na místa v celosvětové síti Internet, a nejinak je tomu i v případě tohoto kurzu.

Pro bližší informace ohledně charakteristiky pojmu doménových jmen vizte následující informace na [Wikipedii](#) nebo na [její české verzi](#).

Právní povaha doménového jména

Doménové jméno vzniká na základě registrace prostřednictvím smlouvy registrátorem, který zprostředkuje registraci doménového jména se správcem. Nejdříve bych doporučoval navštívit stránky Správce (například [CZ.NIC](#)) a posoudit, jak se s obsahem práv a povinností vypořádává.

Ke kompletnějšímu obrázku o podobě smluvních vztahů doporučuji rovněž návštěvu [stránky s informací pro registrátory](#).

Doménové jméno v sobě obsahuje několik práv jeho držitele (zde záměrně nepoužívám slovo vlastník), přičemž i právo (tj. subjektivní právo) je dle nového občanského zákoníka považováno za nehmotnou věc (srov. §§ 489, 492, 495 - 501 zákona č. 89/2012 Sb.).

Systém správy doménových jmen

Přidělování doménových jmen zajišťují **autorizovaní správci nejvyšších domén**. Není vyloučeno, aby jeden správce spravoval několik domén. Registraci doménových jmen pro jednotlivé uživatele pak zpravidla zprostředkovávají **registrátoři**, kteří jsou podnikajícími osobami. Podmínky pro registraci a užívání jednotlivých domén však určují správci. Registrátoři tak vystupují jako prostředníci mezi zájemci o zaregistrování domény a autorizovaným správcem.

V podmínkách jednotlivých správců je možno vysledovat dva základní principy registrace doménových jmen. Prvním z nich je **princip jedinečnosti**, který spočívá v tom, že jedno doménové jméno může být zaregistrováno pouze jednomu uživateli. Druhým pak je **princip priority**, jenž se uplatňuje v případech kde má o jedno doménové jméno zájem více uživatelů. V tomto případě registrátor nezkontroluje který uchazeč má k doméně lepší právo, ale zaregistruje doménu uchazeči který se o ni přihlásil dříve – „first-come first-served“.

Systém nejvyšších domén (Top Level Domains) je zajišťován institucí Internet Corporation for Assigned Names and Numbers <https://www.icann.org/>, která rozhoduje o vzniku a zániku domén nejvyšší úrovně. Taktéž rozhoduje o tom, která osoba se stane správcem příslušné domény.

Formy doménových spekulací a jejich řešení

Skutečnost, že doménové jméno může být registrováno prakticky kýmkoliv, vedla k fenoménu Cybersquattingu, kdy se doménoví spekulanti pokoušeli registrovat doménová jména shodná s označeními známých firem, jejich produktů či značek. Tato doménová jména byla levně nakupována jenom proto, aby byla následně draze nabízená k prodeji právě firmám, kterých se jména dotýkala. I když bylo toto jednání často v přímém rozporu s právními předpisy upravujícími ochranné známky, nekalou soutěž a podobně, bylo pro pro cyber-squatterry velmi snadné skrýt se za bílé koně a právnické osoby v cizích jurisdikcích a uniknout tak ruce zákona.

Správci jednotlivých domén, v Čele s organizací ICANN tak vzaly věci do vlastních rukou a ve spolupráci se světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO) vytvořili systém tzv. „alternativního řešení sporů“, který spočívá v tom, že kdokoliv, kdo se cítí být dotčen na svých právech spekulativní registrací, může namísto žaloby k národnímu soudu podat on-line stížnost na specializovaný „rozhodčí“ orgán. Tento orgán pak následně může rozhodnout o odebrání doménového jména, pokud nazná, že doménové jméno bylo zaregistrováno ve zlé víře.